

[Levinsen.]

øvrigt maa en Række af de paatrængende Foranstaltninger til Regulering af Arbejdsvilkaarene ogsaa siges at være en naturlig Opgave for Lovgivningsmagten.

Jeg skal nævne nogle enkelte praktiske Eksempler paa de Forhold, jeg her har karakteriseret. Landøkonomisk Driftsbureau har paa Basis af Landmændenes egne Opgivelser beregnet, at den effektive Arbejdstid i Landbruget er 8,3 Timer om Vinteren og 9,9 Timer om Sommeren. Der er vist meget faa af Landbrugets unge Medhjælpere, der i Praksis kender en saadan Arbejdstid, men officielt hedder det sig altsaa, at Landbrugets effektive Arbejdstid er 10 Timer i Døgnet, og det bliver alle, der taler om 11 Timer og mere, spist af med.

Nu har jeg et typisk Eksempel paa, hvordan Arbejdstiden faktisk er, i en Sag, vi har med en fynsk Gaardmand. Han forlanger som saa mange andre, at hans Karle skal begynde om Morgenens Kl. 5 med Staldtjenesten, saa de efter et hastigt Morgenmaaltid er klar til at rykke ud Kl. 6. Det er der ikke nogen, der siger saa meget til, man er klar paa, at Staldtjenesten skal gøres, forinden man kan rykke i Marken med Hestene. Men da nu Hestene i Sommer kommer paa Græs og der derfor ikke længere er nogen Morgensysling med disse, mener Forkarlen naturligvis, saadan som Skik er paa de gode Arbejdspladser, at nu begynder man først Arbejdsdagen Kl. 6. Men her har Gaardejeren en anden Mening; han forlanger, at Forkarlen skal blive ved at staa op Kl. 5 om Morgenens, og saa skal han fra 5 til 6 udrette forskelligt andet Arbejde, klippe Hæk, feje Gaard, male Sæd o. s. v., en Række forskellige Arbejder, der ikke har noget med Staldtjeneste eller Morgensysling at gøre, og som tidligere er blevet udført inden for Gaardens normale Arbejdstid. Da Forkarlen ikke vil gaa ind paa dette, bliver han bortvist, og Gaardejeren nægter at betale ham den Løn, han har fortjent til Dato, ca. 130 Kr.

I det Søgemaal, som nu bliver Følgen, afæsker Gaardejerens Sagfører De samvirkende Landboforeninger i Fyns Stift en Erklæring om dette Tilfælde, og de afgiver efter en Gennemgang af Sagen den Udtalelse, at hvor ikke andet er bestemt ved kontraktlige Forhold, maa Arbejdstiden praktisk regnes at begynde med det Tidspunkt, Morgenarbejdet tager sin Begyndelse. Under samme Forudsætning maa en Medhjælper paa en almindelig Bondegård efter Gaardens Skik og Sædvane, i Tiden fra man staa op, til Morgenmaaltidet

indtages, anses for pligtig at udføre det ham paalagte forskelligt forefaldende Morgenarbejde.

Det er de fynske Landmænds Organisations Erklæring i Sagen. De stiller sig altsaa straks paa Gaardejerens Side og fastslaar, at selv om den Staldtjeneste, der motiverer, at man begynder Kl. 5 om Morgenens, nu i nogle Maaneder ikke skal udføres, begynder Arbejdstiden alligevel Kl. 5, og Karlen er pligtig at udføre det Arbejde, der paalægges ham Kl. 5 om Morgenens. Arbejdsgiveren oplyser selv i Retten, at hans Karles Arbejdstid er fra 5 Morgen til Kl. 18 med 2 Timers Spise- og Hvilepause, altsaa 11 Timer i Døgnet eller godt 1 Time mere end den, Driftsbureauet argumenterer med. En Sognefoged og en anden Gaardmand, der vidner til Fordel for Gaardejeren, hævder endog, at man flere Steder forlanger, at Karlene i den Tid, de ikke har Staldtjeneste, skal begynde Arbejdet før Kl. 5 om Morgenens.

Tror de ærede Medlemmer Hr. Løje og Hr. Sønderup, at saadanne Urimeligheder fra Arbejdsgiverne, som altsaa nu faar Følgeskab af de fynske Landboeres Organisation, virker tillokkende paa de unge Medhjælpere i Landbruget? Deres Arbejdsdag bliver altsaa 3 Timer længere end Industriarbejdernes, den bliver 1 Time længere end Hestenes — selv ogsaa i den Tid, hvor det ikke er nødvendigt, da de ingen Staldtjeneste har —, for derom tror jeg dog alle Landmænd er enige, at Hestene kan man ikke sætte i Arbejde før Kl. 6 om Morgenens.

Jeg vil ikke beskyldte Landmændene for som Helhed at yde deres Medhjælpere daarlig Kost — man kan ikke skære alle over een Kam i Landbruget, som allerede tidligere bemærket —, men der er mange Tilfælde, hvor Kosten ikke er, som den burde være; der kan ogsaa være Tale om, at den er vel tilberedt, men alligevel utilstrækkelig for strengt arbejdende Folk, og jeg synes, at en Del af den moderne Ernæringsteori her har adskillige Synder paa Samvittigheden. Naar det drejer sig om Kostens Kvalitet, om den er god, om den er sund og spiselig, saa er det naturligvis meget vanskeligt at dele Sol og Vind lige og konstatere de faktiske Forhold; men svagest er Medhjælperen stillet. Han er nogenlunde afskaaret fra at føre endeligt Bevis for, at han virkelig har faaet serveret en daarlig Kost. Vi har flere Eksempler paa, at Medhjælpere har sendt uappetitelige Frikadeller til kemisk Undersøgelse og faaet Attest for, at de var uspiselige,